SQL Server: od Sybase do Optimy w każdej księgowości

Poziom: podstawy **Dotyczy: SQL Server 2016-2022** **Czas: ~15 min**

Ta strona otwiera książkę „MSSQL": jak silnik napisany przez Sybase trafił do Microsoftu, dlaczego rozstanie obu firm wciąż widać w języku T-SQL i co czeka na kolejnych stronach.

Skróty użyte na tej stronie (8)

Skrót	Co znaczy
IA-64	Intel Itanium Architecture: 64-bitowa architektura procesorów Intela, którą obsługę dodano w SQL Server 2000
IBM	International Business Machines: firma, w której laboratorium powstał model relacyjny i pierwszy działający silnik SQL
IT	Information Technology: dział albo praca związana z komputerami i infrastrukturą firmy
MSSQL	Microsoft SQL Server: silnik bazy danych Microsoftu, na nim w Zielonej stoi księgowość Optima
NT	pierwotnie kryptonim N-Ten, od procesora, dla którego system miał powstać; popularnie dziś odczytywane jako New Technology, choć to rozwinięcie nie jest oficjalne: rdzeń dzisiejszego Windows Server
OS/2	system operacyjny firmy IBM i Microsoft z lat 80., z którego pomysłów wyrósł początkowo Windows NT
SQL	Structured Query Language: język zapytań do relacyjnych baz danych
T-SQL	Transact-SQL: dialekt SQL używany w Microsoft SQL Server, wywodzący się z języka zapytań oryginalnego silnika Sybase

Skąd się wzięło

SQL Server nie powstał w Microsoftcie. Napisała go firma Sybase, założona w 1984 roku, która zbudowała własny silnik relacyjny pod nazwą Sybase SQL Server, skierowany od początku na rynek

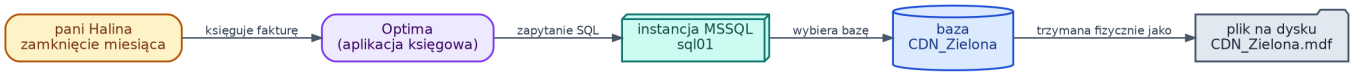
dla systemu Unix. W 1988 roku Microsoft, Sybase i firma Ashton-Tate, znana wtedy z bazy dBASE, ogłosiły wspólny projekt: wersję tego silnika dla systemu OS/2, systemu operacyjnego rozwijanego przez Microsoft razem z IBM. Rok później, w 1989 roku, ta wspólna praca trafiła na rynek jako pierwszy Microsoft SQL Server, szesnastobitowy silnik konkurujący wtedy z Oracle, IBM i Informixem.

Współpraca trwała kilka lat, ale drogi obu firm zaczęły się rozchodzić wraz z premierą Windows NT w 1993 roku: Microsoft chciał silnika dopasowanego do własnego systemu operacyjnego, Sybase rozwijał go dalej pod Unixa. W wyniku rozejścia Microsoft zatrzymał wyłączne prawa do wszystkich przyszłych wersji SQL Server na systemach Microsoftu, a Sybase przemianował swój produkt na Adaptive Server Enterprise w 1996 roku, żeby uniknąć pomyłki z produktem byłego partnera.

Kolejne lata to stopniowe odchodzenie od wspólnego kodu. SQL Server 7, wydany w 1998 roku, był dużym przepisaniem silnika w C++, z nowym rozmiarem strony danych i nowym modelem obsługi wątków. SQL Server 2000 rozwinął go dalej o obsługę architektury IA-64 i rozszerzenia języka zapytań. Ślad wspólnych korzeni z Sybase widać do dziś w samym języku zapytań: T-SQL, dialekt SQL używany w SQL Server, wywodzi się z tego samego języka, którym posługiwał się oryginalny silnik Sybase. Do wersji SQL Server 2005 stary kod Sybase został już całkowicie przepisany, a silnik stał się w pełni niezależnym produktem Microsoftu, rozwijanym dziś w edycjach od darmowego Express po Enterprise dla największych wdrożeń.

Jak to działa w jednym obrazku

Droga zapytania w SQL Server jest krótka i przewidywalna: aplikacja łączy się z instancją, instancja wybiera właściwą bazę danych, a wynik tej pracy leży fizycznie jako plik na dysku serwera.



Optima wysyła zapytanie SQL do instancji MSSQL na sql01, która wybiera bazę CDN_Zielona zapisaną fizycznie jako plik CDN_Zielona.mdf (kliknięcie otwiera pełny rozmiar)

Dlaczego Zielona

> **Z ŻYCIA WZIĘTE**
>
> W ostatni piątek zamknięcia miesiąca pani Halina dzwoni zawsze o tej samej porze: „Optima nie działa". Zwykle okazuje się, że log transakcyjny na `sql01` urósł do granicy dysku, bo nikt

> w ciągu miesiąca nie zrobił backupu logu, a baza `CDN_Zielona` pracuje w trybie `FULL`. Zespół IT nauczył się już sprawdzać wolne miejsce na dysku bazy danych na dwa dni przed każdym zamknięciem miesiąca, nie w dniu telefonu.

Optima, program księgowy kupiony razem z licencją, wymaga MSSQL i nikt w Zielonej nie negocjował tego wyboru: silnik przyszedł razem z aplikacją. Na `sql01` stoi więc baza `CDN_Zielona`, do której poza samą Optimą nikt bezpośrednio nie pisze, a jej rytm pracy wyznacza kalendarz księgowości, nie kalendarz IT. To odróżnia SQL Server od PostgreSQL na `pg01`: tu decyzję o silniku podjął dostawca oprogramowania, administrator dostaje w spadku już gotowy wybór i musi się nauczyć żyć z jego konsekwencjami.

Mapa tej książki

Książka „MSSQL" składa się z sześciu rozdziałów, budowanych na słowniku z książki „Bazy danych: fundamenty".

Rozdział	Na jakie pytanie odpowiada
SQL Server: od Sybase do Optimy w każdej księgowości	Skąd wziął się SQL Server i dlaczego Optima wymaga akurat tego silnika
Architektura i klient	Czym jest instancja, bazy systemowe, pliki MDF, NDF i LDF
Rozpoznanie i diagnostyka	Jak sprawdzić wersję, edycję, rozmiary, sesje, blokady i indeksy
Tryby pracy i log transakcyjny	Jak przełączać tryby bazy i co robić z plikiem LDF
Backup i odtwarzanie	Jak zrobić kopię zapasową, odtworzyć bazę i naprawić uprawnienia po restore
Zadania i replikacja	SQL Agent, log shipping i Change Data Capture
Procedury	Zmiana edycji silnika i operacje na bazach aplikacji

Powiązane: Baza danych, silnik, instancja i schemat · Architektura MSSQL, instancja, baza, pliki MDF/NDF/LDF · Change Data Capture (CDC): śledzenie zmian w tabelach · Zmiana edycji silnika MSSQL

Źródła: Wikipedia, „History of Microsoft SQL Server" · Microsoft SQL Server Blog, „The History of SQL Server" · Licenseware, „Microsoft SQL Server Version History" · LearnSQL, „A Brief History of MS SQL Server"

Revision #22
Created 2026-09-28 17:32:37 UTC by Tomasz Konieczny
Updated 2026-10-26 14:07:32 UTC by Tomasz Konieczny